

החיים יפים, למרו אליהם!

צילמה: חנית דודוביץ'

בטיחות וגיהות

ציון בטיחות ואיכות
44 באינרטי
www.osh.org.il

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

גיליון 541
יוני 2015
סיון-תמוז תשס"ה

אי אפשר לעבוד ברעש כזה!

מאת רון וייזנר, מנהל מחלקת בריאות בתעסוקה, המוסד לבטיחות ולגיהות

התקנות העוסקות ברעש במקומות עבודה נועדו להגן על העובדים בפני פגיעה בשמיעה ומחייבות את המעביד לנקוט אמצעים שונים כדי להפחית את החשיפה. לרגל היום הבינלאומי למודעות לשמיעה, המצוין ב-27 במאי, הנה כמה תובנות

מפלסי רעש מוכרים במשרד

המשרד הוא מקום עבודה שקט יחסית. מיפילס הקול במשרד טיפוס, ללא הפרעה חיצונית, נע בין 40 ל-60 דציבלים. הרעש במשרד נובע ממקורות פנימיים, כמו צלצול ושיחות טלפון, קבלה ומשלוח פקס, מכונת צילום ועוד. מקורות רעש חיצוניים יכולים להיות שדה תעופה סמוך, קו מסילת רכבת, כביש סואן ועוד.

השפעת הרעש במשרד על יעילות העבודה

רעש במשרד פוגע ביכולת הריכוז, בקצב ביצוע המטלות, בדיוק הביצוע ובסופו של דבר בפירוי העבודה. במשרדים חששים קשה לעובדים להל שיחה שקטה, כאשר הבעיה מחריפה במשרד הפתוח, בעיקר כאשר העבודה מחייבת ריכוז. להפחתת הרעש במשרד יש לבחון את סוג הרעש - מתמשך או מתפרץ; מקור הרעש - חיצוני או פנימי; אופי העבודה ורמת הריכוז הנדרשת לביצועה וכן תלונות העובדים. לעתים כדאי ללוות את ההערכה גם במדידת רעש.

פתרונות לרעשים המגיעים מבחוץ

מגוון מקורות הרעש במשרד רחב וכך גם מגוון הפתרונות האפשריים. יש מקרים בהם ניתן לטפל בבעיה תוך תיקונים או השקעה מינורית, אך לעתים הפתרון מורכב יותר. כאשר הרעש שמגיע מבחוץ מפריע לעבודה ייתכן שאין מנוס אלא למצוא פתרון אקוסטי כמו חלונות בעלי זיגוג כפול. יקר, אך יעיל למדי. את התכנון האקוסטי עדיף לבצע כבר בשלב התכנון והבנייה. גם חומרים בולעי רעש יפחיתו את החדר גלי הקול. חדר נפרד לכל עובד יעיל במקרה זה ממרחב פתוח המחולק במחיצות.

קצר וכואב

נפל מפיגום גבוה והפך לכה
מתקין פרגולות, סוככים ושמשיות נפל מפיגום בגובה 2.5 מטרים במהלך עבודתו ונפצע באורח חמור ביזו השמאלית. הוא טופל בבית החולים ואובחנו אצלו הגבלה בתנועה ושבר בשורש כף היד, שבעקבותיהם נותח פעמיים. מבדיקת האירוע עולה כי חברת הפרגולות לא דאגה לפיגום יציב, לא סיפקה לעובד רצועות ריתום וציוד מגן אישי אחר וגם לא הדריכה אותו לגבי הסכנות האורכות לו. בנוסף, החברה לא דיווחה על התאונה למשרד הכלכלה נדרש בחוק, ובכך מנעה את חקירת נסיבותיה.

קצר וכואב

נפלה ממנוף ונפצעה
בשל לחץ בעבודה נדרשה המנופאית לעבוד באותו יום מר ונמרה על שני מנופים במקביל. לאחר שעות עבודה ממושכות היא ירדה במדרגות המנוף, החליקה על כתם שמן ונפלה מגובה של 4 מטרים. מבדיקת התאונה עולה כי המעסיק לא סיפק לעובדת נעלי עבודה מתאימות וגם לא קסדה, לא דאג לאמצעי מיגון נאותים ולבסוף אף פיטר אותה.

קיימות הגדרות רבות למנח רעש והמקובלת שבהן היא קולות לא רצויים. אפילו בעבודות בתוך בניין משרדי אפשר להיות חשופים לרעשים, הנובעים משיפוץ הבניין, בנייה באתר סמוך, תנועה סואנת בחוץ ועוד, על אחת כמה וכמה במפעלים, מחסנים, אתרי ייצור, עבודות גינון ומקומות עבודה אחרים. רגישות העובד לרעשים תלויה במקום, בזמן, באופי העבודה, במצב הרוח ועוד. תלונות העובדים על רעש משתנות מאדם לאדם וההבחנה בין קול רצוי לרעש הינה סובייקטיבית.

מהו רעש מזיק?

רעש מזיק, על פי תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש, התשמ"ד-1984) מוגדר על פי מפלס הרעש, המבוטא בדציבלים (dB) ועל פי משך החשיפה לרעש זה בדקות או בשעות. כך למשל, למפלס של 85 דציבלים מותרת חשיפה של שמונה שעות ול-88 דציבלים מותרת חשיפה של ארבע שעות. כאשר הרעש גבוה מהמפלס או ממשיך הזמן המותר בתקנות הריהו נחשב מזיק. רעש מזיק מוגדר גם (בתוספת הראשונה לתקנות) על פי תהליכי העבודה. למשל חציבה, פיצוץ, גריסה וטחינה, או נגרות מכנית, הפעלת מדחסי אוויר ועוד. בסך הכל מוזכרים בתוספת 13 סוגים של עבודות או תהליכים שהעובד בהם נחשב עובד ברעש מזיק.

קצר וכואב

משגיח כשרות נפצע קשה במאפיית מצות ונפטר
משגיח כשרות עבד ערב פסח במאפיית מצות ונכנס לתוך מכונת הבצק כדי לוודא שזו נוקתה כראוי. מסיבה שאינה ברורה החלה המכונה לפעול, המשגיח נחבל בראשו ובפלג גופו העליון ונפצע באורח קשה. מתנדבי איחוד הצלה העניקו לו טיפול רפואי ראשוני והוא פונה לבית החולים כשהוא מורדם ומונשם ובמצב קשה. בבית החולים הוא נפטר מפצעיו.

קצר וכואב

רצף תאונות

- הולך רגל שכיוון משאית בנסיעתה אחורה נדרס על ידה. צוות רפואי שהגיע למקום התאונה קבע את מותו.
- משטח בלוקים נפל על פועל באתר בנייה. מתנדבי איחוד הצלה העניקו לו טיפול רפואי ראשוני והוא פונה לבית חולים כשמצבו מוגדר בינוני.
- משטחים נשמטו מגובה ופגעו בפועל. פרמדיקים של מד"א העניקו לו סיוע רפואי והוא פונה לבית החולים.
- מגרסת אבנים נשמטה ממשאית ומחצה למוות פועל באתר בנייה. פרמדיקים של מד"א קבעו את מותו.
- פועל נפגע באורח בינוני כשנחתך מדיסק במפעל. צוות 'איחוד הצלה' העניק לו טיפול רפואי ראשוני והוא פונה לבית החולים.

דרכי מילוט וחילוץ בשעת חירום

על העובדים לדעת ולהכיר את דרכי המילוט במבנה בו הם עובדים, כדי שיצליחו להיחלץ במהירות בשעת חירום

צילום: מתוך ארכיון המוסד לבטיחות ולגיהות

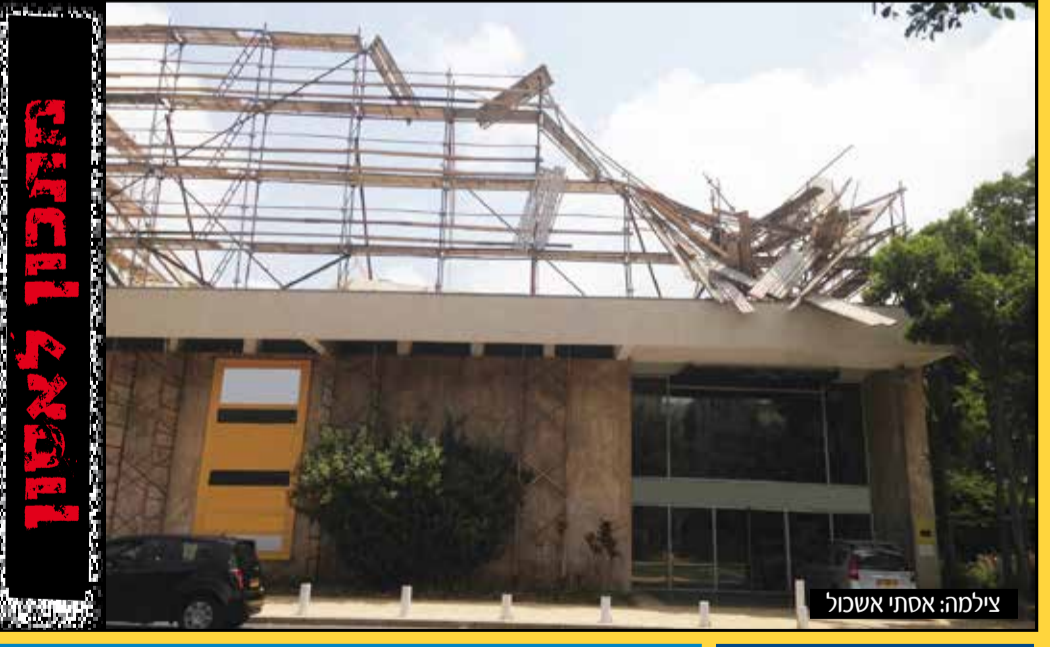
מילוט ממבנה מתבצע בדרך כלל מפתחים המיועדים לשעת חירום שאינם משמשים לרוב לפעילות השוטפת. המעברים לרוב מוליכים ישירות החוצה וחייבים להיות פנויים מכל מכשול בכל עת. אין לחסום את הדלתות של יציאת החירום אפילו לא באופן זמני. בקרבת הדלתות וברחבי המבנה יש לקבוע שילוט מנחה יעיל המכוון אל יציאת החירום ועליו להיות מלווה בתאורת חירום. לשילוט המנחה חשיבות עליונה בכל מקום המשרת ציבור אנשים ועל דרכי המילוט להיות נוחות וזמינות.

הנחיות בסיסיות לדרכי מילוט

- על דרכי המילוט להוביל בדרך הקצרה האפשרית החוצה או אל גרם מדרגות המתאים לשמש דרך מילוט;
- מספר הדלתות במעברים יתאים לפינוי מהיר של כל האנשים השוהים במבנה;
- הדלתות יהיו מסומנות בצורה ברורה;
- סביבת הדלתות תהיה מוארת היטב גם במקרים של הפסקות חשמל;
- המעברים ופתחי המעבר יהיו פנויים תמיד, ללא חסימות וניתן יהיה לפתוח את הדלתות תמיד וללא כל סיוע או מפתח;
- דלתות המילוט יפתחו תמיד לכיוון המנוסה, ישירות לתוך מעברי המילוט;
- המעברים יהיו בטוחים לשימוש: הרצפה שלמה וללא מהמורות, מטופלת כנגד החלקה, ללא סיכוני היתקלות ובשיפוע נוח לריצה.

דרישות החוק

הסדר בטיחות בשעת דליקה מופיעים במספר חוקים ותקנות, ביניהם כבאות ובתקנים רשמיים. בכפוף לתקנות הבטיחות בעבודה (פב"ט) צוין למשל, "כל דבר הנמצא בחדר שבו עובדים בני אדם יסודר וימוקם באופן שיהא לכל העובדים בחדר מעבר חופשי אל מימלט מדליקה". כמובן שיהיה שילוט, יתבצע תרגול עובדים במילוט, כיוון פתיחת הדלתות אל חדר מדרגות או פחדור יהיה ברור ועוד. תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות (תיקון) התשס"ח-2008) מפרט את מספר היציאות ממבנה ושטחן כתלות במספר האנשים שעשויים לשהות במבנה, דרכי המעבר והפרוזדורים המוליכים אל דלתות המילוט, שילוט ההכוונה בבניין, מרחקי המילוט ועוד.

צילמה: אסתי אשכול

דע יותר - קבל יותר

הצטרף לחוג העמיתים של המוסד לבטיחות ולגיהות

צלצל: 03-7715211

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

מרכז המידע מודיע:

- יש לך בעיה או שאלה כללית או אישית בתחומי בטיחות ובריאות בתעסוקה?
- האם אתה זקוק למידע בנושאי בטיחות וגיהות, חומרים מסוכנים, מניעת תאונות וכד'?

פנה למרכז המידע ותיענה במהירות

ניתן לפנות טלפונית, באמצעות הפקס או בדוא"ל כל הפניות נשמרות בסודיות • התשובות ללא תשלום (למעט תשובות ליועצים פרטיים, לשמאים ולעורכי דין).

כתובתנו: המוסד לבטיחות ולגיהות, מרכז המידע רח' מזא"ה 22, תל אביב ת.ד. 1122 מיקוד 61010 דוא"ל: info@osh.org.il, טל. 03-5266455, פקס. 03-5266456